

Відповідь
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на проєкт експертного висновку ГЕР щодо акредитаційної експертизи
освітньо-наукової програми 37075 «Журналістика»,
рівень вищої освіти Доктор філософії, спеціальність 061 – Журналістика

Університет висловлює вдячність експертам ГЕР за експертний висновок щодо можливості акредитації освітньо-наукової програми 37075 «Журналістика», рівень вищої освіти Доктор філософії, спеціальність 061 – Журналістика та заслужено високу оцінку цієї програми. Проте є кілька зауваг-прохань, які хотілося б висловити.

Ми сприймаємо всі рекомендації експертів щодо подальшого розвитку програми, однак, на нашу думку, не всі рекомендації є підставою для відмови у зміні рівня відповідності за певним критерієм з В на А.

Так, за критерієм 3 висловлено зауваження: *«У ЗВО відсутні нормативні документи щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»* та рекомендовано: *«Розробити внутрішньоуніверситетські нормативні документи щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті»*. Наш університет дотримується всіх нормативно-правових документів, що є в системі української освіти, але не несе жодної відповідальності за відсутність тих чи інших положень, механізмів у цих документах. Оскільки у державі немає документів, які б регулювали питання *визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*, то в університеті за визначенням не може і не повинно бути таких документів, інакше це буде правовим порушенням:

а) згідно із Законом України Про освіту (ст. 8, п.5) *«Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством»;*

б) у Законі України «Про вищу освіту» детально розписуються права ЗВО щодо самостійного визнання освітніх кваліфікацій і результатів навчання у формальній освіті і відсутня згадка про будь-які права ЗВО щодо визнання результатів неформальної освіти;

в) відсутність у ЗВО прав самостійно вирішувати питання визнання неформальної освіти де факто підтверджується наявною практикою дій ЦОВВ. Наприклад, МОН України, (без врахування точки зору ЗВО як державної так і приватної форми власності) імперативно встановлює правила визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти: відмовляє за рівнем бакалавра і магістра, і дозволяє – за рівнем доктора філософії;

г) згідно із ст.38. Закону України «Про освіту» органом, який *«формує вимоги до визнання результатів неформального та інформального навчання»* визначається Національне агентство кваліфікацій.

Розробка *внутрішньоуніверситетських нормативних документів щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*, передбачала б посилання на відповідні нормативні документи державного рівня,- а вони відсутні. Через те *внутрішньоуніверситетські нормативні документи* будуть нелегітимними.

Університет чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляє її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримується вимог підкритерію 3.4. *«Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми»*. Ця позиція Університету була доведена до Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке на своєму засіданні 26 травня 2020 року визнало (у відповіді С.М.Квіта) що відсутність практики зарахування результатів неформальної освіти не може вважатися недоліком програми (див. відеозапис засідання Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти). Аналогічні консультації експертам і ГЕР керівництво Національного Агентства надало під час семінарів у вересні жовтні 2020 року.

Від так просимо не перекладати на університет відповідальність за цю прогалину в українському законодавстві, оцінювати діяльність ЗВО з цього питання у відповідності до офіційної позиції Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти змінити рівень відповідності за критерієм 3 з В на А.

За критерієм 10 програма отримала високі оцінки ЕГ та ГЕР. І це заслужено, оскільки в інституті журналістики КНУ імені Тараса Шевченка справді створилися унікальні умови для навчання через дослідження. Для цього є кілька причин: постійна участь науково-педагогічного колективу інституту у міжнародних наукових проєктах, високий науковий потенціал колективу (30 докторів наук), наявність критичних мас для проведення різних наукових досліджень, публікації науковців у журналах, що індексуються базами «Scopus» та/або «Web of Science Core Collection». Уже самі факти, що викладачі інституту отримують вчені звання доцента та професора, аспіранти й докторанти виходять на захист свідчать про таку публікаційну активність, оскільки без неї у сучасних умовах не можна було б отримати вчені звання та бути рекомендованим до захисту. Усі 5 аспірантів акредитованої програми цього року пройшли фахові семінари і рекомендовані до захисту. **У зв'язку з цим просимо все-таки змінити рівень відповідності за критерієм 10 з В на А.**

Зауваження-побажання щодо більш активного залучення роботодавців та інших стейкхолдерів до обговорення програми ми сприймаємо, але ця рекомендація, як виявилось, стосується одночасно двох критеріїв - 1 та 8 - при відсутності будь-яких зауважень під час аналізу цих критеріїв. Не коректно використовувати одночасно роботодавців як аргумент для заниження рівня відповідності за двома критеріями. Зважаючи на той факт, що розробка нових ОНП у 2016 році була первинною для всіх університетів і що в рамках НМК все-таки велися консультації з колегами з інших університетів та є відгуки колег-роботодавців на нашу програму, **просимо змінити рівень відповідності за критерієм 1 з В на А**, залишивши рекомендацію *«залучати здобувачів освіти й роботодавців до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості»* в рамках критерія 8, що є логічнішим.

Ще раз дякуємо за ретельний та принциповий аналіз нашої діяльності.